

*Obui a queq; oculis prestringunt NV MINIS instar
Visendi studio effusi iuuenesq; senesq;
Et patres pueriq; simul recta omnia complent
Culminibusq; astant, portisq; & turribus herent.*

Porrò quod Papam Romanus Cardinalis Pastorem nominat, mendaciter facit & adulatoriè. Neuter enim eorum Pastor erat in Ecclesia, etiamsi nonnunquam philosophi, aut alioqui boni viri habitum præ se ferret eorum alter. Nos ergo Pastorem illic dici Romanum Papam intelligamus eo sensu, quo Ædificantes nominantur in Psalmo, iij qui reprobauerunt lapidem, qui factus est in caput anguli. Faceti homines dicerent Papam Romanum esse pastorem, non aliter, quām ille videbatur esse filius primogenitus, secundum carnem, de quo dicit Pater Isaac, Vox, Vox Iacob est: & manus, manus Esau. Sed nos extra iocum simplicius & robustius dicemus, quemadmodum hæc Apocalypsis loquitur, Papam Romanum ideo nuncupari aliquando Pastorem $\tau\alpha\chi\rho\nu\tau\omega\varsigma$, quia habet duo cornua similia Agni, licet loquatur ut draco.

Cæterū non dubito cōpertissimum fuisse Ioanni, in omnibus, quæ hīc ei reuelabātur, cōmonstrante etiā & eū cōmonente Angelō, agi de Antichristo (licet nō nominetur Antichristus toto libro) ostēdique Romæ fore illū filiū perditionis, & hominē peccati, vt eum Paulus nuncupat. Certissimū etiā mihi quidem est, hæc ipsa, quæ literis mandabat Ioannes legenda in Ecclesijs, & à singulis quoque priuatim fidelibus, eum ore ipsum suo præsentem nonnullis, & fortasse multis etiam, prout res dabat, exposuisse, & enodasse. Quis etenim credit sanctas illius temporis Ecclesijs (eas præsertim, quibus iste liber inscribitur) & cordatos fratres, istarum rerum vtilissimè cognoscendarum desiderio non arsisse? Ergo quod Paulus de se & de Thessalonicensibus fidelibus, ad Thessalonenses scribens, pronuntiat (de Antichristo scilicet loquens) An non meministis me, cūm adhuc essem apud vos, hoc dixisse vobis? Nunc verò quid obster nos tis, vt is suo tempore retegatur: idem nobis cogitandum est de aliis primævis, & illius felicissimi seculi tū Ecclesijs, tum eximiis Dei seruis. Hæc inquam, tunc per uulgatissima fuere, non stulta curiositate, sed constanti simplicitate, & sancta simul auiditate earum rerum indagandarum, quas Deus ad præcauendum, multò antè innotescere volebat. Rursus dico: de his Antichristi venturi horrendis portentis communes ea ætate fuerunt, mediis in Ecclesijs sermones: sed paulò post obsolescere cœpit, & in desuetudinem abire, aut etiam vel affectato, vel quomodounque ingrato silentio se peliri tamen necessariae rei expressissima, clarissima, & frequēs, assiduaque admonitio: quemadmodum scilicet hisce paucis annis non pauca degenerare videmus in celebrioribus & purioribus Christi Ecclesijs. Quod si queritur aliquis, quomodo verò coniicere tum quisquam potuerit, Antichristum Romæ aliquando exoriturum: in promptu est respōsio, hoc ipsum sanctum Spiritum reulasseret sanctis Christi Apostolis non obscurè. Ideo & Paulus 1. Tim. 4 sic exorditur de ea re sermonem, $\tau\delta\ \tau\pi\tau\mu\alpha\ \rho\pi\tau\alpha\lambda\epsilon\gamma\alpha$; Spiritus autem manifestè dicit & disertè. Item 2. Timot. 3. $\tau\pi\tau\alpha\ \tau\pi\tau\mu\alpha$, Hoc autem scito. Significat quippe non esse harū rerum futurarum verisimilitudinem tantum aliquam, incertam suspicionem, aut quasi dubiam conjecturam, sed exploratissimam planè scientiam. Quod, inquam, Paulum videmus ex Spiritu sancto habuisse, certissimum est minimè ab eodem Spiritu celatos fuisse alios Apostolos. Hic verò videmus Ioanni fuisse hoc totum patefactum, & Angeli ministerio, & ipsius Christi præsidio in visione præsentis.

Sed præter hæc extraordinaria Spiritus Dei instrumenta (vt ita dicam) addo ordinariam quoque sanctis Apostolis, Evangelistis, aliisque fidissimis Ecclesiarum ministris, & assidue fuisse curam istarum rerum sæpius meditandarum, vt & aliarum partium sui ministerij. Ut ergo Petrus in visione illa, quæ est Act. 10. primò quidem ambigebat quodnam esset visum illud, quod viderat, sed eodem momento aduentus nunciorum Cornelij, & Spiritus sancti responsum dubitationē ei omniē eximit: sic & Ioannes in hac Apocalypsi, quæ audiuerat & sciebat certissimè à Christo spirituque eius omnia profecta concoxit etiam apud se quotidianè meditationis per uigili cura. Notandum etiam, quod vno eodēmque die Dominico hæc omnia sanctissima visa vidit Ioannes, & sineulla interruptione fuit enim actus continuus. Non parum verò faciebat hæc circumstantia ad visionum sensum & scopum inuestigandum & reperiendum. Valde ergo verisimile saltem est, Ioannem ipsum hæc inter se postea etiam contulisse, & visiones has omnes, priores scilicet cum postremis, & mediis diligenter, & reuerenter coniunxisse, comparasseque, vt de earum sensu certissimo, quem ex Angelo audierat, magis ac magis animum suum confirmaret. Cæterū hinc apparet (vt obiter quoque hoc notemus, quod tamen ad rem maximè facit) quām patrum prudenter sapere censendi sint, qui sic volunt exerceri ministerium Ecclesiasticum, vt

B. ij.